

Одружіння Гаврила Ратиці

Юрій Вухналь

Кудлатий, увесь у реп'яхах пес Лапко вибіг за ворота, глянув весело на місяць, гавкнув і хотів був забігти провідати сусідського Рябка, та враз зупинився, нашорошив вуха й став прислухатися.

Недалеко, біля сусідського двору, стояв його молодий господар Гаврило Ратиця й розмовляв із Мелашкою – сусідовою дочкою.

– Так ти слухай, Мелашко, кажи, чи підеш за мене? Якщо ні, то я Гапку підучувати сватати.

Очі Лапкові потьмарилися, хвіст, що весело стирчав догори, похилився знесилено додолу, він тяжко, тяжко зідхнув і пішов на тік до свого кубла.

Укладаючись спати, довго ворочався й зідхав.

– Чого, старий, зідхаєш? – запитала сучка Розька.

– І ти зідхнеш, – одказав Лапко, – хазяїн молодий он женитися збирається – днів зо два доведеться по чужих дворах блукати, поки весілля одгуляють. Це ж боярином обов'язково Сашка Вирвизуба запросять, а ти знаєш, який він, як нап'ється – або цеберку драну до хвоста причепить, або з ріпицею зовсім висмикне.

– Та він може, – зідхнула й собі Розька, – он торік, у Гаврилів кума Сірка на весіллі впіймав і самогоном напоїв. Вибігла кума Рябка, а вона саме цуценят привела, гульк, – крутиться Сірко по дворі, гавкає, – побачив її та до неї: "А, така пересяка – наплодила кубло ціле на мою голову, що й повернутись ніде, Що я на морозі через вас мушу гибіти – туди вашу перетуди, геть з кубла!" – та до цуценят та й давай їх колошкати – насилу відтягли його.

На ранок усе населення двору Гаврила Ратиці знало, що молодий господар женитися буде.

Горе, сум і розпач запанували серед худоби й птаства у дворі Ратиці.

Літній кінь Воронько, прочувши цю новину, сумно сам до себе промовив:

– Держись, товаришу Воронько, – катати сватів будеш, рисаком тобі бігати доведеться, – а хитнувши головою, додав: – а який там із мене рисак, коли на сиру погоду ноги ломити почало, ехе-хе, що й казати – "старість не радість".

Корова Манька ніжно лизькала свого бузівка Білоголового й мукала:

– Продадуть тебе, синочку, – чує душа моя, що продадуть, бо хіба я не знаю отого весілля – розходу не оберешся, а звідки доходу візьмеш.

Білоголовий насамовито бутів:

– М-м-а-а-мочко-о-о ріднесенька-а-а, сирота-а-а я неща-а-сний!

А в курнику серед курей, качок та гусей так зовсім переполох зчинився. Качки кахкали, гуси гелгали, кури кудкудакали, чуючи близьку смерть.

Старий півень Петька, прощаючись увечорі на сідалі з курми, аж заплакав і, витираючи сльози, заповідав:

- Живіть, дітки, не сваріться, на чужі токи не зазирайте, двору свого пильнуйте.

А потім обняв свою курку, укохану Зозульку, та й промовив крізь сльози:

- Ех, життя наше немилеє, розставаться, старенька, нам доведеться...

Молодше покоління й собі утирало сльози.

А в хаті кіт Васько, сидячи на комині, на п'яних сватів дивився й муркотав, утираючи лице лапкою:

- Нек-куль-тур-р-р-ність, понапиваються, будуть р-р-ригати, хату засквер-р-р- нять.

У неділю весілля справляли. Все птаство й худоба невеселі були, а Лапко з Розькою з двору пішли - од гріха подалі.